

Umesto izmene i dosledne primene zakona, pitanja u vezi sa dodelom dozvola i gradnjom MHE se često politizuju

Pošto su meštani sela Topli Do kamenicama sprečili investitora Dragana Josića da na njihovoj reci gradi mini hidroelektranu u javnosti su preko noći postali novi Spartanci. Simpatije koje širom zemlje izazivaju, dok se motikama bore protiv korporativnih ekologa i njihovih bodigardova, stigle su i do političara. Bar jednom mesečno u medijima odjekne vest kako neka lokalna vlast obećava da će usvojiti politički stav ili čak doneti pravni akt i tako zabraniti podizanje MHE. Ne mari mnogo što je plan za njihovu izgradnju pre toga, shodno zakonu, morala da donese upravo lokalna samouprava. Oko ideje da proteraju MHE iz svog grada ujedinile su se vlasotinačka vlast i opozicija i usvojile odluku kojom brane da se na Vlasini grade minihidrocentrale, ne uzimajući u obzir šta viši pravni akti predviđaju. Tako se čini da je od ekološke, priča o MHE postala pogodan teren za prikupljanje političkih poena. A protivnici minihidrocentrala od ljudi koje su, s početka protesta, mnogi doživljavali kao čudake zagledane u prirodu brzo su stasali do grupe građana kojoj opozicija može da zavidi. Naime, početkom meseca predsednik Aleksandar Vučić pozivao ih je na razgovor i ne samo to, već je nakon sastanka rekao da će se založiti da se gradnja u zaštićenim područjima zabrani. Ono što je poručio predsednik, potvrdila su i dva ministra, ekologije Goran Trivan i energetike Aleksandar Antić.

Samo sedam dana kasnije medijskim nebom Srbije odjeknula je vest da je sedmoro ljudi povređeno u borbi meštana sa investitorom MHE u Toplom Dolu. Ovaj događaj doveo je do još jednog paradoksa - i investitor koji je izvukao deblji kraj, inače predsednik Nacionalnog udruženja MHE, i Aleksandar Čuta Jovanović, zaštitno lice pokreta Odbranimo reke Stare planine, uputili su istovetne kritike i to na račun države. Obojica su kivni na policiju i smatraju da nije adekvatno reagovala.

U razgovoru za „Politiku“ Dragan Josić kaže da će tužiti državu za nadoknadu izgubljene dobiti.

- Imam pravosnažnu građevinsku dozvolu, kao i sve dozvole što ih zakon propisuje, bila je čak i javna rasprava na kojoj se niko nije pojavio. Poslednje dve godine, od kada su krenuli protesti, dobijam pretnje smrću, zapaljena mi je kuća u Toplom Dolu, svako malo čujem kako će „teći krvave reke“. Pisao sam ministru Trivanu četiri puta, nudio im da mi zamene lokaciju, nikada odgovor nisam dobio. Obraćao sam se i predsedniku i takođe nije bilo odgovora. Mene je ova država školovala da gradim MHE, budući da sam završio hidrotehniku na Građevinskom fakultetu, dala mi dozvolu kao investitoru, a sada me je

onemogućila da gradim i to mimo zakona - ogorčen je Josić.

Pitanje poštovanja zakona, smatraju meštani Stare planine, ne mogu se potezati samo kada investitorima to ide na ruku i podsećaju na Rakitu, gde uprkos rešenju o zabrani radova nisu uklonjene cevi.

Malo nakon događaja iz Toplog Dola društvenim mrežama se kao požar raširio snimak na kojem vlasnik sokobanjskih minihidrocentrala onima koji šetaju koritom reke Izgare preti - sekirom.

Da li su obećanja najviših državnih zvaničnika doprinela atmosferi u kojoj investitor na parcelu stiže sa biber sprejom, a meštani kamenicama brane reke? Ako postoje zakone koji investitorima dozvoljavaju da grade u zaštićenim područjima, izvršnu vlast u javnosti najavljuje zabranu, da li se time urušava pravna država?

Ministar ekologije Goran Trivan nije želeo da za naš list odgovori na poslata pitanja, ali je dan nakon što smo ga kontaktirali u izjavi za druge medije poručio kako se neće rušiti već izgrađene minihidrocentrale u zaštićenim područjima jer „pravna država ne može da se kreće unazad, već unapred“.

S druge strane, ministar energetike Aleksandar Antić za „Politiku“ kaže da žali zbog nedavnog sukoba, ali smatra da je razgovor sa predsednikom Vučićem prekretnica i za rešavanje problema koji muči Staroplanince ali i uopšte kad je reč o izgradnji minihidroelektrane.

- Odgovornost za nasilje je na onima koji su ga počinili i ni na kome više. Ni u jednom zakonu, ni u bilo čijoj izjavi nema povoda za nasilje, a oni koji to čine samo traže izgovor za takvo svoje ponašanje. Država je pokazala da se maksimalno angažuje na rešavanju problemima, pa su njeni predstavnici poslednji u koje se može uperiti prst i reći da su krivi za ovo što se dešava - smatra Antić. Dodaje da će se uskoro prilagoditi propisi u smislu zabrane gradnje MHE u zaštićenim područjima i time biti stavljena tačka na sve nedoumice. A možda za takvim prilagođavanjem i ne bi ni bilo potrebe da je Nacionalni akcioni plan za korišćenje obnovljivih izvora energije 2013. godine donet uz javnu raspravu kako je, uostalom, zakon predviđao.

Potrebna je energija iz obnovljivih izvora

Stavovi da nam MHE nisu potrebne, da uništavaju prirodu a ne doprinose energetske snabdevanju, arhaični su i štetni, a izriču ih navodni stručnjaci, kaže ministar Antić.

- Mini hidroelektrane imaju puno energetske i ekološke opravdanje, a to potvrđuje činjenica da neke od najrazvijenijih evropskih zemalja, koje drže do zaštite prirode, poput Austrije i Švajcarske, prednjače po broju ovakvih energetske objekata. Srbija mora da povećava proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, a iskoristili smo tek oko 53 odsto našeg ukupnog

hidropotencijala – dodaje ministar energetike.

Izvor: politika.rs